

İş Enerji ve Güç

SINIFI	ÜNİTE	KONU	TYT-2018		TYT-2019		TYT-2020		TYT-2021		TYT-2022		TYT-2023		Toplam	Ünite Toplamı
			Adet	Soru No	Adet	Soru No	Adet	Soru No	Adet	Soru No	Adet	Soru No	Adet	Soru No		
9. SINIF	İŞ, ENERJİ VE GÜÇ	İŞ, ENERJİ VE GÜÇ			1	3							1	3	2	2
		MEKANİK ENERJİ													0	
		ENERJİNİN KORUNUMU VE ENERJİ DÖNÜŞÜMLERİ													0	
		VERİM													0	
		ENERJİ KAYNAKLARI													0	

Ders içeriğini
görmek için
karekodu okutunuz.

Oğuz Nail ŞAŞMAZ
Fizik Öğretmeni

TV TRC
FİZİK

İş Güç Enerji

İş: Cisim kendisine uygulanan kuvvet doğrultusunda hareket ediyorsa iş yapılmıştır.

İş Skaler büyüklüktür.

Türetilmiş büyüklüktür.

İş Kütlede bağımsızdır.

$$W = F \cdot X$$

İş(W)	Kuvvet(F)	Yol(X)
Joule	Newton	Metre
erg	dyne	cm
1Joule=10 ⁷ erg		

Cisme uygulanan kuvvet ile alınan yol birbirine paralel ise sistem iş yapar .

Uygulanan kuvvetin yola paralel bileşeni iş yapar.

Cisme etki eden net kuvvet sıfır ise fiziksel yapılan net iş de sıfırdır.

Sabit hızla cisimlerin yaptıkları işler sıfırdır.

Bir cismi belirli yükseklikte tutan kişi iş yapmaz.

Bir duvara yada hareket ettiremediği dolaba kuvvet uygulayan kişi iş yapmaz.

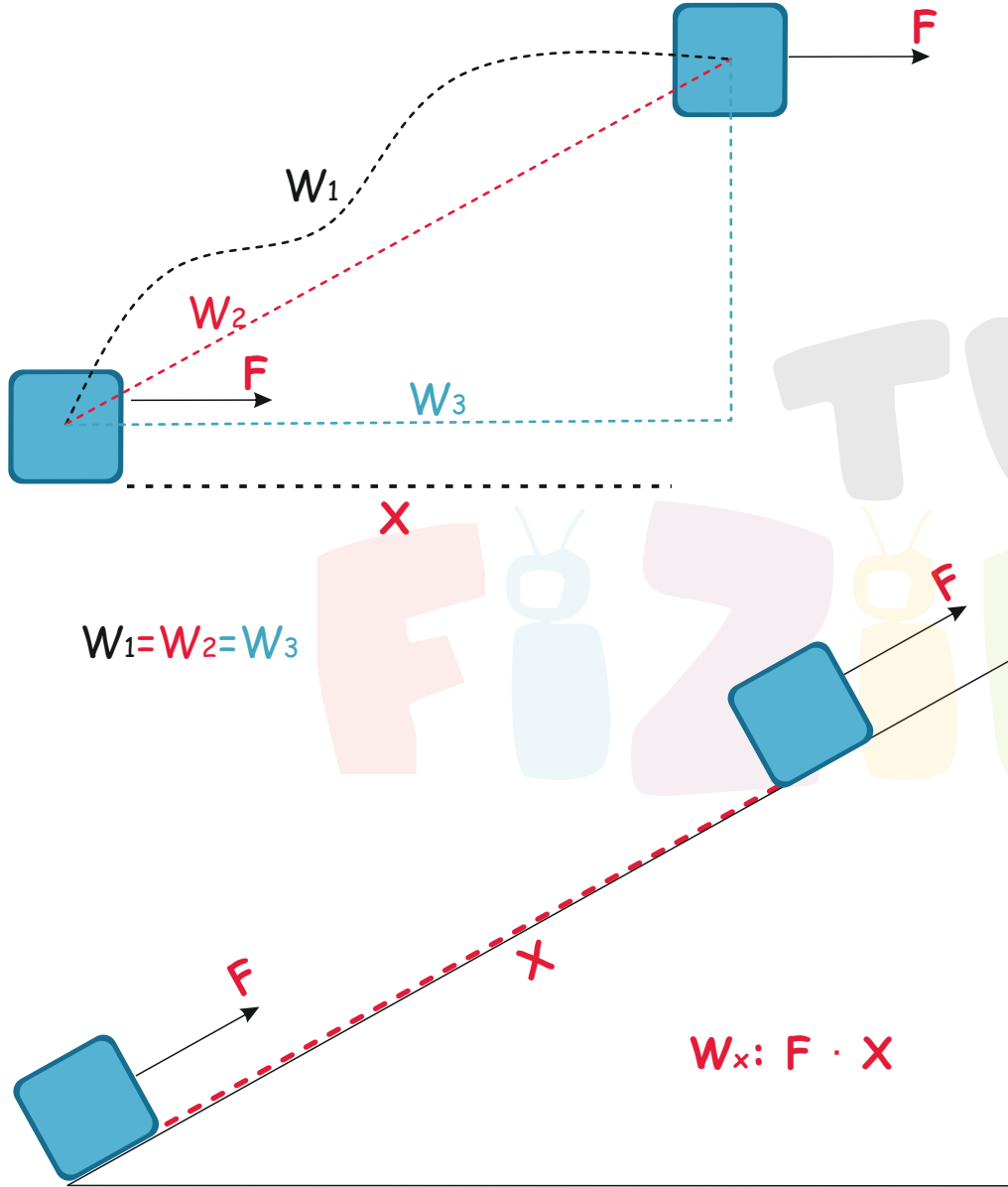

$$W_x: F_x \cdot X = F \cdot \cos \alpha \cdot X$$

$$W_y: F_y \cdot X = F \cdot \sin \alpha \cdot 0 = 0$$

(W_y: Yer çekimine karşı yapılan iş, X=0 olduğu için W_y=0)

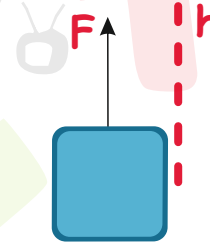
İş Güç Enerji

Yerçekimine Karşı Yapılan İş

$$W = m \cdot g \cdot h$$

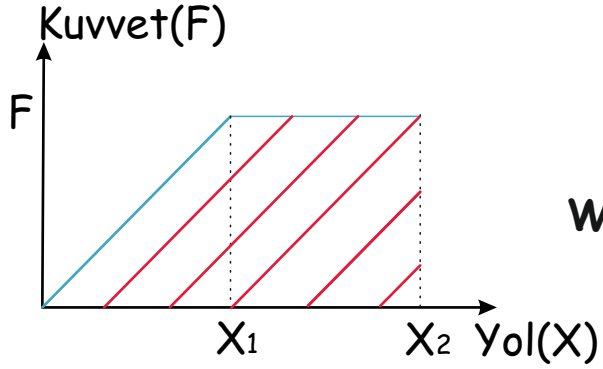
Sürtünme Kuvvetinin Yaptığı İş ve Net İş

$$W_s = -F_s \cdot X \quad (\text{Sürtünme kuvvetinin yaptığı iş})$$

$$W_{\text{net}} = F_{\text{net}} \cdot X \\ = (F - F_s) \cdot X$$

İş Güç Enerji

$$W = \frac{F \cdot X_1}{2} + F \cdot (X_2 - X_1)$$

Kuvvet yol grafiğinin altındaki alan yapılan işi verir.

ENERJİ

İş yapma yeteneğine denir.

Yapılan iş, sistemin enerji değişimine eşittir. Enerji yapılacak olan işle ölçülür ve bunun sonucunda, İş ve enerji birimi aynıdır.

*Birimi Jouledur.

*Enerji Skaler büyüklüktür.

*Türetilmiş büyüklüktür.

Bu ünite de Kinetik Enerji, Potansiyel Enerji ve Mekanik Enerjiyi anlatacağız.

Mekanik Enerji = Potansiyel Enerji + Kinetik Enerji

Sistemlerde kaybolan enerji ısı olarak açığa çıkar.

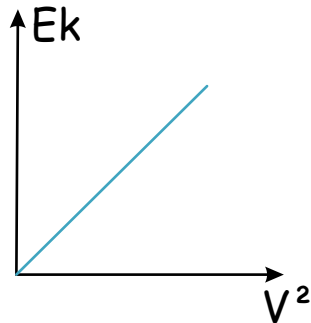
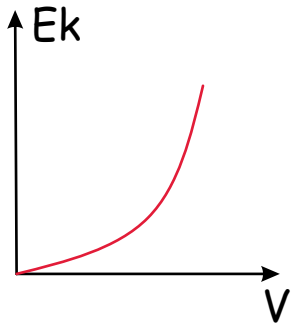
İş Güç Enerji

Kinetik Enerji: Cismin hızından dolayı sahip olduğu enerjidir.

$$EK = \frac{1}{2} M \cdot V^2$$

Kinetik Enerji Skaler büyüklüktür.

Enerji(E)	Kütle (m)	Hız (V ²)
Joule	Kilo	Metre ² /Saniye ²
Joule	kg	m ² /s ²
1Joule=1kg · 1m ² /s ²		

Potansiyel Enerji: Cismin konumundan dolayı sahip olduğu enerjidir.

$$EP = m \cdot g \cdot h$$

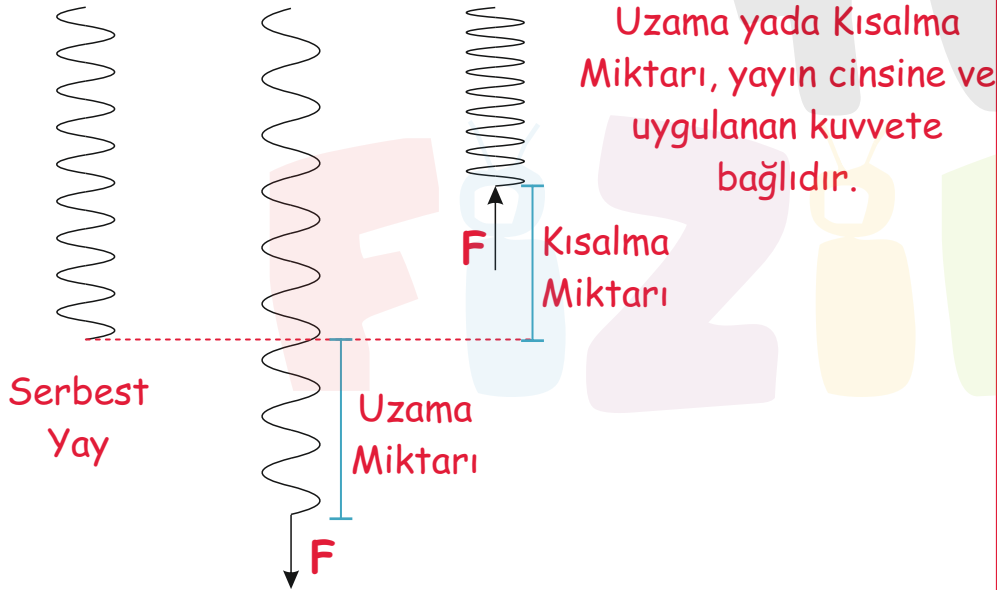
Potansiyel Enerji Skaler büyüklüktür.

Enerji(E)	Kütle (m)	Yer Çekimi İvmesi(g)	Yükseklik(h)
Joule	Kilo	Metre/Saniye ²	Metre
Joule	kg	m/s ²	m
1Joule=1kg · 1m ² /s ²			

İş Güç Enerji

Esneklik Potansiyel Enerji: Serbest durumdaki yaya F kuvveti uygulayarak uzamasını yada kısaltmasını sağlarsak yayda enerji depolarız. Bu enerji Esneklik Potansiyel Enerjidir.

$$EP = \frac{1}{2} k \cdot X^2$$

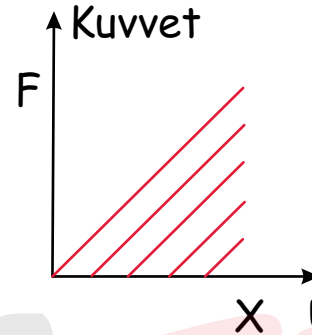

Yaya uygulanan kuvvet $F_{yay} = k \cdot X$ formülü ile bulunur.

k: Yay Sabiti

X: Uzama yada Kısalma Miktarı,

Sert yayların yay sabiti daha büyüktür. Yay bölünürse, küçük yayların yay sabiti daha büyük olur.

F-X grafiğinin altındaki alan yayda depo edilen enerjiyi ve işi verir.

$$\text{Alan} = \frac{F \cdot X}{2} = \frac{k \cdot X \cdot X}{2}$$

$$EP = \frac{1}{2} k \cdot X^2$$

İş Güç Enerji

İş Enerji İlişkisi:

$$W = \Delta E_k \quad E_k = \frac{1}{2} m \cdot v^2 \quad E_p = m \cdot g \cdot h$$

$$F \cdot \Delta x = E_{\text{son}} - E_{\text{ilk}} \\ = \frac{1}{2} m \cdot v_2^2 - \frac{1}{2} m \cdot v_1^2$$

Enerji ve işin birimlerinin aynı olduğuna dikkat ediniz.

Bu sistemde yapılan iş, kinetik enerjideki değişime eşittir.

Enerjinin Korunumu : Sürtünmelerin ihmal edildiği sistemlerde toplam enerji korunur. Enerjiler birbirlerine dönüşebilir.

Mekanik Enerji = Potansiyel Enerji + Kinetik Enerji

Sürtünlü sistemlerde toplam enerji korunmaz. Enerji kaybı vardır. Sistemlerde kaybolan enerji ısı olarak açığa çıkar.

Sürtünmeden dolayı ısıya dönüşen enerji $E_{\text{ısı}} = F_s \cdot \Delta x$ ve $E_{\text{ısı}} = E_{\text{son}} - E_{\text{ilk}}$ formülüyle bulunur.

Mekanik Enerji = Potansiyel En. + Kinetik En. + $E_{\text{ısı}}$

İş Güç Enerji

Güç (Power): Birim zamanda yapılan iştir. İşin çabuk yapılması ile ilgilidir.

$$P = \frac{W}{t} \longrightarrow W = P \cdot t$$

Güç(P)	İş(W)	Zaman(t)
Watt	Joule	Saniye
Erg/s	Erg	Saniye
1kilowatt(kw)=1000watt		
1watt=10 ⁷ Erg/s		

$$W = P \cdot t$$

İş(W)	Güç(P)	Zaman(t)
Joule	Watt	Saniye
Kw · sa	Kilowatt	Saat
1kw · sa=36·10 ⁵ Joule		

Verim:

Elektrikli araçlarda ve makinelerde üretilen enerji tüketilen enerjiye eşit değildir. Araç ve makineler sürtünmeden dolayı enerjinin bir kısmını ısı enerjisine dönüştürür. Isı miktarı arttıkça verim azalır.

$$\text{Verim} = \frac{\text{Alınan İş}}{\text{Verilen İş}} = \frac{\text{Alınan Enerji}}{\text{Verilen Enerji}} = \frac{\text{Alınan Güç}}{\text{Verilen Güç}}$$
$$= \frac{\text{Yapılan İş}}{\text{Harcanan Enerji}}$$

Güç, Bir cismi 10m yüksekliğe en kısa sürede çıkararak katılımcı yarışını kazanmaktadır. yarışmacıların gücü dikkate alınarak kazanan belirlenmektedir. (3-2019)